

Οι «Κοντινοί ορίζοντες» της Ελλάδας και της Ιταλίας, Τιμώμενης Χώρας στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου Θεσσαλονίκης

7 Απριλίου 2025. Με περισσότερους από **50 ομιλητές, 16 εκδότες, τρεις εκθέσεις** και ένα πλούσιο πολιτιστικό πρόγραμμα, η Ιταλία θα είναι η Τιμώμενη Χώρα στην 21η **Διεθνή Έκθεση Βιβλίου Θεσσαλονίκης** που θα πραγματοποιηθεί στο εκθεσιακό κέντρο **ΔΕΘ-Helexpo** από τις **8** έως τις **11 Μαΐου**. Παρουσιάζεται μάλιστα ανακαλύπτοντας εκ νέου την εγγύτητά της με την Ελλάδα, αναπτύσσοντας το θέμα που επιλέχθηκε: **Κοντινοί Ορίζοντες**. Πρόκειται ακριβώς για αυτούς τους ορίζοντες που οι δύο χώρες μοιράζονταν ανέκαθεν, διερευνώντας τους μέσω αυτού του τρομερού μέσου διαλόγου, προβληματισμού, αλληλοκατανόησης και αδιάκοπης διέγερσης ιδεών που συνιστά το βιβλίο.

Η παρουσία της χώρας μας στην Έκθεση Βιβλίου Θεσσαλονίκης - τη σημαντικότερη στην Ελλάδα - η οποία κατέστη δυνατή χάρη στην υποστήριξη των ιταλικών φορέων – δηλαδή του **Υπουργείου Εξωτερικών και Διεθνούς Συνεργασίας** με την **Ιταλική Πρεσβεία στην Αθήνα** και το **Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο Αθηνών**, του ιταλικού **Υπουργείου Πολιτισμού** με το **Κέντρο Βιβλίου και Ανάγνωσης**, του **ICE (Οργανισμός για την προώθηση στο Εξωτερικό και τη διεθνοποίηση των ιταλικών επιχειρήσεων)** – καθώς και χάρη στη συνεργασία της **ΑΙΕ (Ένωση Ιταλών Εκδοτών)**, η οποία επικουρείται από τον οργανισμό **Ex Libris**, θα αποτελέσει μια ευκαιρία για τις ιταλικές εκδόσεις να γίνουν γνωστές και να προβληθούν, καθώς και ένα νέο στάδιο στην ενάρτη πορεία που εδώ και πολλά χρόνια βρίσκει την Ιταλία τιμώμενη χώρα στις κυριότερες εκδοτικές εκθέσεις ανά τον κόσμο.

Σύμφωνα με τα λόγια του **Paolo Cuculi**, Πρέσβη της Ιταλίας στην Αθήνα: «*Πρόκειται για μια ευκαιρία εξαιρετικής προβολής της Ιταλίας στην Ελλάδα, η οποία μας επιτρέπει να τιμήσουμε την παράδοση των έντονων πολιτιστικών ανταλλαγών μεταξύ δύο χωρών που ανέκαθεν κατάφεραν να μετατρέπουν τη λογοτεχνία σε ισχυρό μέσο προβολής προς τα έξω και διάλογου. Η σημαντική συμμετοχή Ιταλών συγγραφέων και εκδοτικών οίκων στη Θεσσαλονίκη αποδεικνύει την έκταση του αμοιβαίου ενδιαφέροντος των δύο χωρών στον τομέα του πολιτισμού και της εκδοτικής βιομηχανίας, τιμώντας τη βαθιά επιρροή που η Ιταλία καταφέρνει να εκφράσει σε αυτούς τους τομείς*».

Παραθέτουμε επίσης τα λόγια του **Innocenzo Cipolletta**, προέδρου της Ένωσης Ιταλών Εκδοτών: «*Μετά την Ιταλία ως τιμώμενη χώρα στη Φρανκφούρτη το 2024, το 2025 η χώρα μας θα είναι τιμώμενη χώρα σε τρεις ηπείρους. Ήταν στην Ασία, στην έκθεση της Ταϊπέι, θα είναι τον Μάιο στην Ευρώπη, εδώ στη Θεσσαλονίκη, και στη συνέχεια τον Ιούλιο στη Νότια Αμερική, στη Λίμα. Η ιταλική βιβλιοβιομηχανία συνεχίζει πεισματικά να χτίζει γέφυρες και ευκαιρίες διαμοίρασης σε έναν κόσμο όπου ο πειρασμός να υψώσουμε τείχη γίνεται όλο και πιο ισχυρός. Με την Ελλάδα μοιραζόμαστε μια μακρά ιστορία εξερεύνησης και υποδοχής: η δική μας θα είναι μια συνάντηση μεταξύ ανθρώπων που μοιράζονται τις ίδιες αξίες*».

Πρεσβευτές της χώρας μας στη Θεσσαλονίκη, σύμφωνα με την παράδοση που τηρείται για το «Guest

of Honour» στις διεθνείς εκθέσεις βιβλίου, θα είναι οι συγγραφείς. Από την Ιταλία θα έρθουν οι: **Beatrice Bandiera, Marta Barone, Roberto Camurri, Silvia Ferrara, Andrea Franzoso, Luigi Guarnieri, Antonio Manzini, Andrea Marcolongo, Melania Mazzucco, Matteo Nucci, Aurelio Picca, Marco Steiner, Matteo Strukul** και **Stefano Sturloni**. Ορισμένες κορυφαίες προσωπικότητες από τον πολιτιστικό κόσμο της Ιταλίας και της Ελλάδας θα εμπυχώσουν τις συναντήσεις τους. Πρόκειται για τους: **Γρηγόρη Μπέκο, Δήμητρα Δότση, Κωνσταντίνα Ευαγγέλου, Γιάννη Κουκουλά, Δημήτρη Μαμαλούκα, Ελισσάβετ Μενελάου, Francesco Neri, Άννα Παπασταύρου, Ευθυμία Συγκολλίτου, και Λεμονιά Βασβάνη.**

Θα ακούσουμε λοιπόν μυθιστοριογράφους και δοκιμιογράφους, εκλαϊκευτές και εικονογράφους, μεταφραστές και δημοσιογράφους, αλλά όχι μόνο. Μέσα στο **Ιταλικό περίπτερο** - το οποίο θα στηθεί από τον **ICE (Οργανισμός για την προώθηση στο εξωτερικό και τη διεθνοποίηση των ιταλικών επιχειρήσεων)** - όπου και θα πραγματοποιηθούν οι προγραμματισμένες συναντήσεις, θα υπάρχουν πολλές και διαφορετικές εξέχουσες προσωπικότητες που ασχολούνται με την προώθηση των ιταλικών εκδόσεων σε όλες τις αποχρώσεις τους: φορείς από τον επαγγελματικό κόσμο (**Valeria Agliuzzo, Valentina Alferj, LeeAnn Bortolussi, Maurizio De Rosa, Antonella Fabbrini, Bruno Giancarli, Livio Muci, Francesca Marastoni, Άννα Πατάκη, Paola Seghi, Andreina Speciale**), τον ακαδημαϊκό κόσμο (**Ιωάννης Τσόλκας, Φοίβος Γκικόπουλος, Manuela Pellegrino**), τον εικαστικό και θεσμικό κόσμο (**Κώστας Βαρώτσος, Luigi De Luca**), και τον λογοτεχνικό κόσμο (**Πέτρος Μάρκαρης, Αντώνης Σκιαθάς, Pierfranco Bruni**). Μια πολύτιμη χορωδία φωνών που επί τέσσερις ημέρες θα προσπαθήσει να διερευνήσει και να ενισχύσει τους πολλούς δεσμούς που υπάρχουν μεταξύ της Ιταλίας και της Ελλάδας, αναδεικνύοντας τις φυσικές διαφορές τους και προσφέροντας στους επισκέπτες μια ζωντανή και τονωτική επισκόπηση του ιταλικού κόσμου του βιβλίου, που θα ενισχυθεί επίσης από τις **τρεις εκθέσεις** που έχουν δημιουργηθεί για την περίπτωση και από άλλες **πολυάριθμες εκδηλώσεις** που συνδέονται με την παρουσία μας και διοργανώνονται από ελληνικής πλευράς.

ΘΕΜΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Orizzonti vicini (Κοντινοί ορίζοντες) είναι ο τίτλος του πολιτιστικού προγράμματος με το οποίο η Ιταλία παρουσιάζεται στη Θεσσαλονίκη, το μαργαριτάρι της ανατολικής Ελλάδας, μια πόλη που ακόμη και σήμερα, παρά τη νεωτερικότητά της, φέρει τα ίχνη πολλών λαών που την κατοίκησαν και πέρασαν από αυτήν: από τους Μακεδόνες στους Ρωμαίους, από τους Βυζαντινούς στους Οθωμανούς, από τους Σεφαραδίτες Εβραίους στους Έλληνες. Πρόκειται ήδη για έναν πρώτο ορίζοντα που μοιράζεται με την Ιταλία, μαζί με τη Μεσόγειο Θάλασσα που τις ενώνει και τις χωρίζει και που για αιώνες υπήρξε θέατρο μετανάστευσης λαών, συνάντησης πολιτισμών, αλλά και άπειρη δεξαμενή περιπετειών για τη φαντασία των αφηγητών.

Το πρόγραμμα θα αναπτυχθεί μέσα από τέσσερις θεματικές ενότητες: **Μια κοινή ματιά**, στην οποία αφετηρία θα είναι η σχέση μεταξύ Ιταλίας και Ελλάδας, **Πέρα από τον ορίζοντα**, στην οποία θα πραγματοποιηθεί μια ελεύθερη πτήση πάνω από τα πολλά μονοπάτια - ατομικά, συλλογικά, αφηγηματικά, μυθοπλαστικά - της σύγχρονης ιταλικής λογοτεχνίας και εκδοτικής βιομηχανίας, **Περιπέτειες της στεριάς και της θάλασσας**, που θα περιλαμβάνει αφιερώματα στον Andrea

Camilleri (100 χρόνια μετά τη γέννησή του) και στον Hugo Pratt (30 χρόνια μετά τον θάνατό του), με συναντήσεις, αναλύσεις και εκθέσεις, καθώς και το **Επαγγελματικό Πρόγραμμα**, που απευθύνεται σε επαγγελματίες από τον κόσμο των εκδόσεων.

Μια κοινή ματιά, η ενότητα που σχετίζεται πιο άμεσα με τις σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών, θα ξεκινήσει με μια διάλεξη της **Andrea Marcolongo**, της πιο «Ελληνίδας» εκ των σύγχρονων Ιταλών συγγραφέων, θα συνεχιστεί με έναν διάλογο για τα μυστικά της μετάφρασης μεταξύ της **Δήμητρας Δότση** (μεταφράστριας στην Ελλάδα πολλών σύγχρονων Ιταλών συγγραφέων) και του **Maurizio De Rosa** (μεταφραστή στην Ιταλία Ελλήνων συγγραφέων), και θα αποκτήσει αρχαιο-φουτουριστικές προεκτάσεις με τη **Silvia Ferrara**, καθηγήτρια αιγαιακών πολιτισμών στο Πανεπιστήμιο της Μπολόνια, η οποία θα καθοδηγήσει το κοινό να ανακαλύψει τη σχέση μεταξύ των μη αποκρυπτογραφημένων γραφών και των σύγχρονων τεχνολογιών. Δύο ακόμη συναντήσεις θα ασχοληθούν αντιθέτως με το θέμα του μύθου από νέες οπτικές γωνίες: η μία με τον **Matteo Nucci**, αφιερωμένη στην ευθραυστότητα ως δύναμη του ήρωα, και η άλλη με τον **Aurelio Picca**, ένα αφιέρωμα στο έπος του αθλητισμού στη χώρα όπου γεννήθηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Ο **Luigi Guarnieri** θα αναλύσει τη βιογραφία του αστέρα της ιταλικής λογοτεχνίας, που φέρει τον ιταλοελληνικό δεσμό στη δική του βιογραφία: του Ugo Foscolo, ενώ η ποίηση θα βρεθεί στο επίκεντρο του *reading* **M'illumino d'immenso**, σε επιμέλεια του **Αντώνη Σκιαθά** και με αναγνώσεις του **Pierfranco Bruni**. Τέλος, μια ενδιαφέρουσα αντιστροφή των προοπτικών θα προσφέρει ο διάλογος μεταξύ κορυφαίων ιταλιστών από τα πανεπιστήμια της Αθήνας (**Ιωάννης Τσόλκας**) και της Θεσσαλονίκης (**Φοίβος Γκικόπουλος**).

Πέρα από τον ορίζοντα είναι το νήμα που διατρέχει τη δεύτερη ενότητα. Και σ' αυτήν, οι προοπτικές και οι ερμηνείες θα είναι πολλαπλές. Από τους **Κινούμενους ορίζοντες** που βρίσκονται στο επίκεντρο της συνάντησης με τη **Melania Mazzucco**, μια συγγραφέα που ακολούθησε πάντα το κόκκινο νήμα της μετανάστευσης και της εξορίας στη λογοτεχνική της παραγωγή, μέχρι τα σύνορα που καταρρίπτονται διαρκώς από τις νέες φωνές της λογοτεχνίας, οι οποίες εκπροσωπούνται στη Θεσσαλονίκη από τη **Marta Barone** και τον **Roberto Camurri**. Οι πυλώνες του Ηρακλή μπορεί επίσης να είναι εκείνοι που χωρίζουν τη γραπτή σελίδα από άλλους δημιουργικούς τρόπους έκφρασης, τους οποίους διέσχισε πολλές φορές ο **Antonio Manzini** -μεταξύ βιβλίων, κινηματογράφου και τηλεόρασης- συχνά παρέα με τον πιο διάσημο χαρακτήρα του, τον Rocco Schiavone, και εκείνοι που βρίσκονται στο επίκεντρο της καλλιτεχνικής έρευνας πίσω από τα εικονογραφημένα βιβλία της **Beatrice Bandiera**. Και δεν είναι πάντα απαραίτητο να διανύουμε μεγάλες αποστάσεις για να τους προσεγγίσουμε: μερικές φορές είναι ακόμη και κρυμμένοι στον κήπο του σπιτιού μας, όπως τα φύλλα για τα οποία θα μιλήσει ο **Stefano Sturloni**. Τέλος, το ταξίδι μπορεί να γίνει και στον άξονα του χρόνου: για να ξαναβρούμε το παρελθόν ή να επανεφεύρουμε το μέλλον. Συγγραφέας περιπετειωδών ιστορικών μυθιστορημάτων, ο **Matteo Strukul** θα μας ταξιδέψει στη Βενετία του Τζιάκομο Καζανόβα, του συγγραφέα, φιλοσόφου και μεγάλου αποπλανητή που μόλις γιόρτασε τα 300α γενέθλιά του (γεννήθηκε στις 2 Απριλίου 1725). Ο **Andrea Franzoso** θα προσπαθήσει αντίθετα να προχωρήσει πέρα από το bullying, επιχειρηματολογώντας για ένα κοινωνικό πρόβλημα που βασανίζει γενιές εφήβων.

Περιπέτειες της στεριάς και της θάλασσας είναι ένας φόρος τιμής σε δύο συγγραφείς που έχουν ουσιαστικά αφιερώσει την συγγραφική τους σταδιοδρομία στην υπέρβαση των πυλώνων του Ηρακλή, στην ανίχνευση νέων δημιουργικών διαδρομών και στην κατάκτηση εκατομμυρίων αναγνωστών παγκοσμίως: τον **Andrea Camilleri** και τον **Hugo Pratt**. Ο Σικελός συγγραφέας, του οποίου τα 100 χρόνια από τη γέννησή του συμπληρώνονται φέτος, θα είναι ο πρωταγωνιστής των **100 Montalbano. Αφιέρωμα στον Αντρέα Καμιλέρι**, ένα στρογγυλό τραπέζι στο οποίο θα συμμετάσχουν ο μεγάλος Έλληνας συγγραφέας **Πέτρος Μάρκαρης** (πατέρας του επιθεωρητή Κώστα Χαρίτου, του ιδανικού ελληνικού δίδυμου του Μονταλμπάνο), η **Άννα Πατάκη** του εκδοτικού οίκου Πατάκη (που εκδίδει τα μυθιστορήματα του Καμιλέρι στην Ελλάδα) και η **Valentina Alferj** (που υπήρξε ιστορική βοηθός και λογοτεχνική του πράκτορας). Με αφορμή τη συμπλήρωση τριάντα χρόνων από τον θάνατο του **Hugo Pratt**, από την άλλη, για τον δημιουργό του Corto Maltese θα μιλήσει ένας από τους στενότερους συνεργάτες του τα τελευταία χρόνια, ο συγγραφέας **Marco Steiner**.

Το ταξίδι του *Orizzonti vicini* (Κοντινοί ορίζοντες) ολοκληρώνεται με το **Επαγγελματικό Πρόγραμμα**, στο οποίο θα συγκεντρωθούν θεματικές συναντήσεις και αναλύσεις για τον κόσμο των εκδόσεων, που απευθύνονται ιδίως στο κοινό των ειδικών. Θα ξεκινήσει με τη συνάντηση **Identikit Italia: η αγορά, οι τάσεις, οι καινοτομίες**, ένα στιγμιότυπο της τάσης της αγοράς του βιβλίου στην Ιταλία που θα παρουσιαστεί από τον **Bruno Giancarli** της **AIE - Ένωση Ιταλών Εκδοτών**. Οι εκπρόσωποι των εκδοτικών οίκων στο συλλογικό περίπτερο θα συστηθούν στους Έλληνες συναδέλφους τους στη **Συνέντευξη με τους εκδότες**, ένα σχήμα ερωτήσεων και απαντήσεων που θα παρουσιάσει η **Paola Seghi** (**AIE**) και στο **Η κατασκευή του μύθου. Ο πολιτιστικός ρόλος των σύγχρονων εκδόσεων** (με τους **LeeAnn Bortolussi, Andreina Speciale, Livio Muci, Valeria Agliuzzo** και **Antonella Fabbri**). Σε έναν ειδικό χώρο θα παρουσιάζεται επίσης η **Περιφέρεια της Απουλίας**, η οποία ήταν ανέκαθεν ιστορικά, γεωγραφικά και πολιτιστικά συνδεδεμένη με την Ελλάδα.

ΤΟ ΙΤΑΛΙΚΟ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ

Στο εκθεσιακό κέντρο της **ΔΕΘ-Helexpo**, η Ιταλία θα καταλάβει τα **200 τετραγωνικά μέτρα** που παραδοσιακά ανατίθενται στην τιμώμενη χώρα. Στο εσωτερικό του **Ιταλικού περιπτέρου**, που έχει δημιουργηθεί από τον **ICE - Οργανισμός για την προβολή στο εξωτερικό και τη διεθνοποίηση των ιταλικών επιχειρήσεων**, θα υπάρχει χώρος **βιβλιοπωλείου** που διαχειρίζεται το βιβλιοπωλείο Κωνσταντινίδης με **βιβλία Ιταλών συγγραφέων** καθώς και ένας «**επαγγελματικός χώρος**» που προορίζεται για b2b συναντήσεις. Οι Ιταλοί εκθέτες που θα παρευρεθούν θα είναι: **Editrice Il Castoro, Edizioni Centro Studi Erickson, Giunti Editore, IT Publishing, Reggio Children** και **Tomolo EdiGio' Edizioni** - ενώ με την υποστήριξη της **Περιφέρειας Απουλίας** επίσης **Claudio Grenzi, Gruppo Editoriale Les Flaneurs, Kurumuny, Sfera** και **Besa Muci**. Στο πλαίσιο του προγράμματος υποτροφιών που διοργανώνει η έκθεση, στη Θεσσαλονίκη θα παρευρεθούν επίσης: **Alferj Agency, CameloZampa, Feltrinelli/Crocetti, Garzanti, Giulio Einaudi Editore, Ischirè** και **Mondadori Libri**.

ΟΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Στο εσωτερικό του Ιταλικού Περιπτέρου, οι επισκέπτες θα μπορούν να θαυμάσουν την έκθεση ***I colori dell'antico*** (Τα χρώματα του αρχαίου) - που διοργανώνεται από το **Bologna Children's Book Fair** σε συνεργασία με την **AIE - Ένωση Ιταλών Εκδοτών** και επιμελείται η **Ακαδημία Drosselmeier**, μια έκθεση Ιταλών εικονογράφων που έχουν δώσει νέες μορφές και νέα χρώματα στον κλασικό κόσμο, δηλώνοντας την ισχυρή έλξη που ασκεί ακόμη και σήμερα η αρχαία τέχνη σύμφωνα με τις κλασικές και ψηφιακές τεχνικές και τους ποικίλους χρωματισμούς. Δύο άλλες εκθέσεις θα στηθούν στους άλλους χώρους της έκθεσης: ***Hugo Pratt: η κληρονομιά, το έργο, η βιογραφία του*** - σε επιμέλεια της Patrizia Zanotti -, η οποία θα αποτίσει φόρο τιμής σε έναν από τους σπουδαιότερους εικονογράφους και δημιουργούς κόμικς στον κόσμο μέσω 27 μεγάλων πάνελ που αναπαριστούν τη σταδιοδρομία του, και το **Camilleri 1925-2025**, το οποίο στο πλαίσιο του Camilleri 100 - που προωθείται από την **Εθνική Επιτροπή για τον εορτασμό της εκατονταετηρίδας από τη γέννηση του Andrea Camilleri**, το **Υπουργείο Εξωτερικών και Διεθνούς Συνεργασίας** και το **Fondo Andrea Camilleri** - θα αναδείξει τη ζωή, το έργο και την κληρονομιά του γίγαντα της λογοτεχνίας της Σικελίας μέσα από μια εκπαιδευτική διαδρομή κειμένων, εικόνων και αποσπασμάτων σε επιμέλεια του καθηγητή Giovanni Carrecchi.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ιταλίας στο Thessaloniki Book Fair 2025

Ex Libris Comunicazione

Carmen Novella – Κιν. +39 335 6792295

ufficiostampa@exlibris.it

Associazione Italiana Editori (Ένωση Ιταλών Εκδοτών)

Daniela Poli – Τηλ. 02 89280823 – Κιν. +39 335 1242614

daniela.poli@aie.it